

RAHANDUSMINISTEERIUM

RIIGI 2025. AASTA LISAEELARVE SEADUSE EELNÕU SELETUSKIRI

Tallinn 2025

SISSEJUHATUS

Riigikogu võttis 11. detsembril 2024. aastal vastu 2025. aasta riigieelarve, mille tulud on 17,7 miljardit ja kulud 18,2 miljardit eurot ning investeeringud 873 miljonit ja finantseerimistehingud 679 miljonit eurot.

Riigi 2025. aasta lisaelarve seaduse eelnõu on koostatud kooskõlas riigieelarve seadusega¹. Vastavalt seaduse §-le 44 võib Vabariigi Valitsus lisaelarve eelnõu algatada hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta lõppu.

Riigi 2025. aasta lisaelarve eelnõuga suurendatakse tulusid 26,6 miljonit eurot, kulusid 46,5 miljonit ja investeeringuid 32,5 miljonit. Kuludest ja investeeringutest 44,2 miljonit on täiendavad vahendid laia riigikaitse projektidele, mis on hädavajalikud riigikaitse tagamiseks mittesõjalistes valdkondades. Need tegevused tuleb ellu viia käesoleva kalendriaasta jooksul. Ülejäänud kulude ja investeeringute kasv on seotud välisvahenditest ja majandustegevusest laekuvate tulude arvelt teostatavate tegevustega, mida algne 2025. aasta riigieelarve ei sisalda. Samal põhjusel suurenevad ka tulud. Tuludest sõltuvate kulude ja investeeringute prognoose tervikuna lisaelarvega ei uuendata. Lisanduvad vaid sellised tegevused, mis algses riigieelarves puudusid. Kuigi finantseerimistehingute kogumaht ei muutu sisaldab lisaelarve finantseerimistehinguid 25 miljonit investeerimisfondi paigutamiseks ning Eesti Energia ja Tallinna ühendhaigla aktsiakapitali sissemakseteks. Nende tegemiseks suurendatakse samas ulatuses laenukohustust, millega kaasneb ka intressikulu 0,4 miljonit. Lisaelarve sisaldab ka valitsemisalade esitatud muudatusettepanekuid, mille vajadus on ilmnunud peale 2025. aasta riigieelarve eelnõu koostamist ja millega eelarve kogumahtu ei muudeta.

Valitsussektori eelarvepositsioon ja finantseerimine

Positsiooniarvestuse aluseks on Rahandusministeeriumi kevadine majandus- ja rahandusprognoos, mis avaldati aprilli keskpaigas Rahandusministeeriumi kodulehel².

Käesoleva lisaelarve meetmed on sihistatud ning peamine eesmärk on laia riigikaitse tugevdamise toetamine. Meetmed on detailselt valitsemisalade lõikes lahti kirjutatud seletuskirja järgmises osas. Meetmete mõju eelarve kuludele ning eelarvepositsioonile kui ka rahavoole võivad olla erinevad, kuna eelarvepositsiooni ja rahavoo leidmisel arvestatakse täiendavalt meetmete rakendamisel riigile laekuvat maksutulu.

Vabariigi Valitsuse poolt heakskiidetud lisaelarve laia riigikaitse meetmete negatiivne mõju **valitsussektori nominaalsele eelarvepositsioonile** on sel aastal ligikaudu 39 mln eurot ehk 0,1 protsenti SKPst, kasvatahes eelarvedefitsiidi sel aastal 1,6%-ni SKPst. Lisaelarve sisaldab ka muid meetmeid, kuid kokkuvõttes need eelarvetasakaalu ei mõjuta. Laia riigikaitse meetmete mõju eelarvepositsioonile on väiksem kui meetmete maht kokku, sest kulude kasvuga kaasneb nii tööjõumaksude kui tarbimismaksude kasv. Suurenev maksutulu toob kaasa ka kohalike omavalitsuste tulubaasi suurenemise läbi kohalikele omavalitsustele suunatava füüsilise isiku tulumaksu. Kuna meetmed suurendavad eelarvepuudujääki, mis tuleb katta laenu arvelt, siis kaasneb sellega ka täiendav intressikulu. Valitsussektori positsiooni arvestusest tulenevad mõjud eelarvele täpsustatakse ja nendega arvestatakse järgmises Rahandusministeeriumi majandusprognoosis.

Käesoleva lisaelarve laia riigikaitse meetmete **rahavooline mõju** moodustab kokku 0,1 protsenti SKPst, ehk positsiooniga samas suurusjärgus, kuna kulude väljamaksed tehakse peamiselt 2025. aasta jooksul.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/121062016019?leiaKehtiv>

² <https://fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/fiskaalpoliitika-ja-majandus/rahandusministeeriumi-majandusprognoos>

Eelnõu ülesehitus

Riigi 2025. aasta lisaelarve seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) on üles ehitatud 2025. aasta riigieelarve seaduse alusel ning kajastatud on ainult muutuvaid riigieelarve kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute eelarveid. Riigieelarves on kulud ja investeeringud kajastatud „–“ märgiga, mistõttu on nende vähenemine kajastatud „+“ märgiga.

Eelnõu paragrahvis 1 lõikes 1 on kajastatud konsolideeritud eelarve majandusliku sisu lõikes kuludes ja investeeringutes ning välja on toodud tulude ja kulude vahe.

Eelnõu paragrahvis 1 lõikes 2 on eelarve kajastatud administratiivselt põhiseaduslike institutsioonide, Vabariigi Valitsuse, Riigikantselei ja ministeeriumi valitsemisalade kaupa. Eelarve on jaotatud majandusliku sisu järgi kuludeks, investeeringuteks ja finantseerimistehinguteks. Kulud on ministeeriumide ja Riigikantselei eelarvetes täiendavalt liigendatud tulemusvaldkondade ja programmi tegevuste kaupa ning need on kajastatud käibemaksuta. Investeeringutest on objektid maksumusega alates 10 miljonist käibemaksuta eraldi ridadel välja toodud. Alla 10 miljonilised objektid kajastuvad riigieelarves käibemaksuta koondatult ühel real.

Seaduse eelnõule on esitatud lisa riigieelarve seaduse § 26 lõigete 5¹ ja 5² alusel kulude täiendavast liigendusest asutuste ja majandusliku sisu lõikes. Täiendavalt on liigendatud ka eelarve liigid, mille alusel on võimalik eraldi näha piirmäärata eelarve jaotust (nt seadusest tulenevad, välisvahenditega seotud jms eelarved).

Eelnõu seletuskirja ülesehitus

Eelnõu seletuskirjas kajastatakse ainult tehtavaid muudatusi ning ei esitata uuesti kogu 2025. aasta riigieelarve seadust täies mahus. Kogu 2025. aasta riigieelarvega tutvumiseks on vaja vaadata kõiki 2025. aasta kohta vastuvõetud seadusi, sh lisaelarve ja seaduse muutmise seadus.

Eelnõu seletuskiri koosneb sissejuhatuses ja kahest osast. Esimene osa annab selgitused eelnõus tehtud muudatustele põhiseaduslike institutsioonide, Riigikantselei ja ministeeriumi valitsemisalade kohta. Iga valitsemisala kohta on kajastatud eelnõu kujul tabel (paragrahvis 1 lõikes 2 toodud ülesehituses), kus on informatiivsena kirjeldatud 2025. aasta kohta vastu võetud seaduse koondmaht, eelnõuga tehtavate muudatuste koondmaht ning 2025. aasta koondmaht koos eelnõuga tehtavate muudatustega. Tabelites esitatakse informatsioon tuhandetes eurodes. Tabelile järgnevad selgitused eelnõule, mis kirjeldavad ja põhjendavad tehtavaid muudatusi. Valitsemisalade vahelised muudatused on selgitatud selle valitsemisala juures, kes eelarvet vastu võtab. Ümardamine tuhande euronit võib põhjustada väikeseid erinevusi tabeli ja selgitustes toodud andmete võrdlemisel.

Teine osa selgitab muudetavaid ja lisatavaid tekstiparagrahve.

Seletuskirja koostasid Rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna finantstalituse ametnikud koostöös teiste ministeeriumide ametnikega.

I ÜLEVAADE 2025. AASTA LISAEELARVE MUUDATUSETTEPANEKUTEST

Teha lisaeelarvega järgmised muudatused:

§ 1. Muudatused riigieelarve vahendites (tuhandetes eurodes)

RIIGIKOGU

Tabel 1. Riigikogu, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
TULUD	0	0	15	0	15	0
Saadud toetused	0	0	14	0	14	0
Tulu majandustegevusest	0	0	1	0	1	0
KULUD	-33 835	-19 453	1 874	1 889	-31 962	-17 565
INVESTEERINGUD	-6 452	-5 941	1 590	1 590	-4 862	-4 351

Muudatusega suunatakse 3 100 625 eurot Justiits- ja digiministeeriumile, vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisala sisene muudatus

Riigikogu kantselei suunab kuludest **130 000 eurot** investeringutesse, et taastada 2024 aastal Toom - Kooli 9 investeringute eelarvesse ettenähtud vahendid, mis jäid kasutamata hangete luhtumise tõttu. 2024 aastal soetati investeringu asemel algselt 2025. aastasse kavandatud seadmeid ja inventari.

Riigikogu kantselei korrigeerib **15 000 eurot** majandustegevusest laekuvate tulude ja saadud toetuste 2025 aasta eelarvet.

- Riigikogu Kantselei müüb Riigikogu Kantselei sümboolikaga suveniire ja kantselei tellimisel kirjastatud trükiseid. Saadud tulude arvelt soetatakse 1000 euro eest uusi suveniire.
- Toetuseid on planeeritud saada Põhjamaade Ministrite Nõukogu Infobüroolt ja Euroopa Komisjoni Euroopa Uurimisametilt Futuresilience projekti rahastamiseks kogusummas 14 000 eurot. Toetusena laekunud vahenditest tasutakse teenistujate lähetuskulusid ja Futuresilience ehk tulevase ühiskonna vastupanuvõime loomine uuenduslike, teaduspõhiste koosloomelaborite projekti teostamise kulusid.

Riigikogu kantselei vähendab kulusid **377 878 eurot Riigikogu XV** koosseisu tööga seotud kulude hüvitiste kokkuhoiust (vähendati 30%-lt 25%-le Riigikogu liikmete ametipalgast). Muudatus parandab eelarve tasakaalu, kuna kulusid ei suunata muuks otstarbeks ringi.

Riigikogu liikme staatuse seaduse täiendamise seaduse muudatus on vastuvõetud 18.12.2024 ja jõustus 1. jaanuarist 2025 ning seda on täiendatud paragrahviga 60².

„§ 60². Riigikogu liikme tööga seotud kulude hüvitamise ajutine korraldus

2025. aasta 1. jaanuarist kuni Riigikogu XV koosseisu volituste lõpuni hüvitatakse Riigikogu liikmele kuludokumentide alusel tööga seotud kulutused kuni 25% Riigikogu liikme ametipalgast Riigikogu juhatuse kehtestatud korras.”.

RIIGIKOHUS

Tabel 2. Riigikohus, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-6 962	-4 167	150	150	-6 812	-4 017
INVESTEERINGUD	0	0	-150	-150	-150	-150

Valitsemisala sisene muudatus

Kuludest suunatakse **investeeringutesse 150 000 eurot**, et teostada kodulehe arendustööd, mida pole planeeritud 2025. aasta eelarves. 2024. aastal välja kuulutatud riigihange uue kodulehe väljatöötamiseks koostöös Riigi Infosüsteemide Keskusega (RIK), nurjus. Hankele pakkumisi ei esitatud. Riigikohtu palvel tegi RIK täiendava omapoolse prognoosi ja hindas eeldatavaks maksumuseks 200 000 - 230 000 eurot. Riigikohtu koduleht sisaldab väga keerulist komponenti, milleks on Riigikohtu lahendite andmebaas koos märksõnapuu ja otsingumootoriga ning see on vajalik töövahend kõikidele Eesti kohtutele, samuti kasutatud riigi- ja erasektoris töötavate juristide poolt aga ka õppetöös. Uue kodulehe loomise eesmärk on parandada funktsionaalsust ning välja vahetada aegunud platvorm.

VABARIIGI VALITSUS

Tabel 3. Vabariigi Valitsus, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-3 310 603	-842 910	-3	-3	-3 310 606	-842 912
Vabariigi Valitsuse reservid	-157 448	-157 448	1 220	1 220	-156 227	-156 227
Kohaliku omavalitsuse üksuste toetusfond	-598 578	-555 347	-1 223	-1 223	-599 801	-556 570

Muudatusega suunatakse 1 220 308 eurot Siseministeeriumile, vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisalade vaheline muudatus

Vabariigi Valitsuse kohaliku omavalitsuse üksuste toetusfondi suunatakse **Haridus- ja Teadusministeeriumi** valitsemisala eelarvest **1 223 000 eurot** täiendavalt üldhariduskoolide toetuseks seoses tõhustatud ja eritoe õpilaste arvu täpsustumisega (suureneb õpetajate tööjõukulu ja tegevuskulu toetus).

Tegevuskulu toetus on mõeldud katma tõhustatud ja erituge vajavate õpilaste õppetöö läbiviimisega seotud kulu, sh tugiteenuste võimaldamine, spetsiifilised sihtrühma kesksed koolitused kooli personalile, kohandatud õppematerjalid, -vahendid, -keskkond jms.

RIIGIKANTSELEI

Tabel 4. Riigikantselei, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-23 551	-14 906	-2 500	-2 500	-26 051	-17 406
Tulemusvaldkond: RIIGIVALITSEMINE	-21 027	-14 906	-2 500	-2 500	-23 527	-17 406
Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamise programm						
Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine	-21 027	-14 906	-2 500	-2 500	-23 527	-17 406

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Riigikantselei toetuste eelarve suureneb **2 500 000 eurot** täiendavate laia riigikaitse vahendite võrra. Eesmärk on suurendada ERR-i ja meediamajade suutlikust kriisis tegutseda. Meediaettevõtetele antakse toetus kolmel eesmärgil:

- nende toimepidevuse arendamine ja toetamine tagamaks võimekus toimida riigikaitse kriisi ajal,
- võimendada ajakirjanduses ühiskonna sidususe, kriisikindluse ja infomanipulatsioonidele vastupidavust suurendavate teemade kajastamist,
- arendada kohalike väljaannete jätkusuutlikkust.

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM

Tabel 5. Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-1 135 548	-886 509	3 024	3 024	-1 132 524	-883 485
Tulemusvaldkond: EESTI KEEL JA EESTLUS	-11 314	-8 092	75	75	-11 239	-8 017
Keeleprogramm						
Keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamine	-5 696	-4 646	75	75	-5 621	-4 571
Tulemusvaldkond: TARK JA TEGUS RAHVAS	-848 215	-673 160	2 504	2 504	-845 711	-670 656
Haridus- ja noorteprogramm						
Juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele	-296 858	-272 709	-77	-77	-296 935	-272 786
Juurdepääsu tagamine kõrgharidusele	-299 151	-293 467	300	300	-298 851	-293 167
Õppekava ja -vara arendamine ning õpikeskkonna kujundamine	-31 400	-21 288	531	531	-30 869	-20 757
Võrdsete võimaluste tagamine hariduses	-59 762	-49 240	1 750	1 750	-58 012	-47 490
Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS	-245 140	-196 278	445	445	-244 695	-195 833
Teadussüsteemi programm						
Teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamine	-16 325	-16 277	445	445	-15 880	-15 832
INVESTEERINGUD	-25 174	-16 641	-1 801	-1 801	-26 975	-18 442
Muud investeeringud kokku	-9 115	-5 198	-1 801	-1 801	-10 916	-6 999

Muudatustega suunatakse 1 223 000 eurot Vabariigi Valitsusele, vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Muudatusega suunatakse vahendeid kulude ja investeeringute vahel ümber:

- Haridus- ja noorteprogrammi tegevuse Võrdsete võimaluste tagamine hariduses investeeringutoetuste eelarvest suunatakse **450 000 eurot** investeeringuteks. 2025. aasta riigieelarve planeerimisel ei olnud teda, et kohalike omavalitsuste eestikeelsele õppele üleminekut toetavad investeeringutoetused käivituvad aeglaselt ja Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusala Järve Kooli eestikeelsele haridusele ülemineku investeeringud kiiremini. Riigieelarvelise asutuse puhul kajastatakse tegevused raamatupidamisreeglid arvestades investeeringuna.
- Majandamiskulude eelarvest suunatakse **1 051 270 eurot** arendusprojektide investeeringute eelarvesse kapitaliseerimise alampiiri ületanud kulude katteks. IT investeeringute arendustööde maht suureneb olulisel ulatusel, mistõttu kvalifitseeruvad need investeeringuteks. Kulude planeeritud eesmärk ja sisu ei muutu.
- Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli tegevuskuludest suunatakse investeeringuteks **300 000 eurot**:
 - valvesignalisatsiooni soetamiseks;

- õppetöös kasutatavateks soetusteks (2 imiku mulaaži, erakorralise meditsiini tehniku õppekava õppemulaaž ja larüngoskoop);
- kinnisvara investeeringuks (simulatsioonikeskuse laiendamine, sööklaruumide ja küttesüsteemi renoveerimine ning akende vahetamine).

Muudatused on vajalikud, kuna eelarvesse planeeritud kulud klassifitseeruvad investeeringuteks. Kavandatud tegevuste eesmärk ei muutu.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes)

Vähendatakse Haridus- ja noorteprogrammi tegevuse Võrdsete võimaluste tagamine hariduses eelarvet ning suurendatakse Juurdepääsu tagamine üld- ja kutsehariduses eelarvet **1 300 000 eurot**.

Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas 2025. aastast ette nähtud täiendava eesti keele õppe tugimeetme rakendamiseks suunatakse eelarve riigi kutseõppeasutustele. 2025. aasta riigieelarve planeerimisel ei olnud teada, millised õppeasutused tugimeedet ellu viivad.

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 6. Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-390 307	-227 275	-1 994	-1 976	-392 300	-229 251
Tulemusvaldkond: ÕIGUSRIIK	-207 535	-160 209	16	16	-207 519	-160 193
Usaldusväärse ja tulemusliku õigusruumi programm						
Karistuste täideviimise korraldamine	-71 728	-69 600	16	16	-71 712	-69 585
Tulemusvaldkond: DIGIÜHISKOND	-159 704	-67 066	-1 992	-1 992	-161 696	-69 058
Digiühiskonna programm						
Digiriigi alusbaasi kindlustamine	-99 524	-49 819	-1 992	-1 992	-101 516	-51 811
Käibemaks	-23 067	0	-18	0	-23 085	0
INVESTEERINGUD	-29 293	-10 275	-2 536	-2 274	-31 829	-12 549
IT investeeringud	-24 211	-10 216	-1 182	-1 182	-25 393	-11 398
Muud investeeringud kokku	-78	-58	-1 092	-1 092	-1 170	-1 150
Käibemaks	-5 003	0	-262	0	-5 266	0

Muudatustega suunatakse 2163 eurot Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja 13 461 eurot Sotsiaalministeeriumile, vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisala muudatus

Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala eelarve suureneb **1 165 000 eurot**, et rahastada laia riigikaitse investeeringuid järgnevalt:

- Digiriigi pilve kolimine **955 000 eurot**, millega parandatakse väljapoole Eesti territooriumi riigi võtmetähtsusega IT-teenuste varundamist (andmekogud, neid toetavad muud infosüsteemid ning

taristu). Suurendatakse andmesaatkonna ja riigipilve toimepidevust, mis tagab riigiteenuste edasi toimimise Eestis paikneva taristu hävingu korral.

- IT arendused Riigi situatsioonikeskusele **210 000 eurot**. Riigi Infosüsteemi Amet pakub teenust Riigikantseleile, et suurendada Riigikantselei olukorrateadlikkuse tööriista andmehõivet ja luua võimalused situatsiooni infokogumise analüüsi süsteemis (*SITIKAS*) kasutajate ringi laiendamiseks seniselt riigiasutustelt ja KOV-idelt elutähtsa teenuse osutajatele.

Valitsemisalade vaheline muudatus

Riigikogu Kantselei suunab Justiits- ja Digiministeeriumi eelarvesse **3 100 625 eurot**, et tagada m-valimiste jätkusuutlikkus, parendada e-hääletuse infosüsteemi, tagada valimiste infotehnoloogiline tugi ja turvaline e-valimisprotsess. Arendatakse edasi valimiste infosüsteemi (VIS 3) integreerides seda elektroonilise hääletussüsteemiga. 2023. aastast on planeeritud Riigikogu Kantselei eelarvesse täiendavad vahendid valimistega seotud tegevusteks, et tagada valimiste tehnoloogiline võimekus.

KAITSEMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 7. Kaitseministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
TULUD	193 720	0	291	0	194 011	0
Tulu majandustegevusest	3 604	0	291	0	3 895	0
KULUD	-1 197 286	-864 306	-141	150	-1 197 427	-864 156
Tulemusvaldkond: JULGEOLEK JA RIIGIKAITSE	-1 113 051	-864 306	-141	150	-1 113 192	-864 156
Sõjalise riigikaitse ja heidutuse programm						
Väeloome: muud üksused	-330 191	-269 635	150	150	-330 041	-269 485
Liitlaste kaasamine ja rahvusvaheline koostöö	-144 853	-144 763	-291	0	-145 144	-144 763

Muudatusega suunatakse 150 000 eurot Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisala-sisene muudatus (tuludes ja kuludes)

Kaitseministeerium planeerib valitsemisala eelarvesse *Cyber Range eXercise* küberõppuse koolituste korraldamisest laekuva **tulu** (liik 44, eelarve konto 322) **291 000 eurot** ning samas summas **majandamiskulud** (liik 44, eelarve konto 55) programmi tegevusse *Liitlaste kaasamine ja rahvusvaheline koostöö*. Nimetatud majandustegevusest saadav tulu ja selle arvelt tehtavad kulud ei olnud 2025. aasta riigieelarve eelnõu koostamise, ega menetlemise ajal teada.

KLIIMAMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 8. Kliimaministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääruga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääruga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääruga vahendid
KULUD	-1 068 199	-207 081	-1 116	-1 116	-1 069 315	-208 197
Tulemusvaldkond: KLIIMA, ENERGEETIKA JA ELURIKKUS	-171 737	-65 794	1 641	1 641	-170 096	-64 153
Elurikkuse, metsanduse ja keskkonnakorralduse programm						
Elurikkuse kaitse tagamine	-22 957	-13 410	1 004	1 004	-21 953	-12 406
Metsanduse ja jahinduse arengu suunamine	-13 996	-12 103	197	197	-13 799	-11 907
Keskkonnakorralduse arengu suunamine	-4 526	-2 551	-1 236	-1 236	-5 762	-3 788
Kiirgusohutuse tagamine	-1 800	-1 447	-530	-530	-2 330	-1 977
Kesksete IT-teenuste osutamine teistele valitsemisaladele	-16 718	-11 854	13	13	-16 705	-11 841
Energeetika, maavarade ja välisõhu programm						
Energiavarustuse tagamine	-894	-894	44	44	-850	-850
Soojuseenergia tõhus tootmine ja ülekanne	-15 728	-482	45	45	-15 683	-437
Taastuvenergia osakaalu suurendamine lõpptarbimises	-33 736	-1 188	27	27	-33 709	-1 161
Maapõue uurimine, kasutamine ja geoloogia alane kompetents	-9 715	-7 513	-270	-270	-9 985	-7 782
Õhukvaliteedi parendamine	-16 955	-5 376	1 068	1 068	-15 887	-4 308
Rohereformi ja kliimapoliitika programm						
Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine	-14 677	-918	84	84	-14 593	-834
Ilma- ja kliimaandmete, -prognooside ja -hoiatuste tagamine	-3 410	-2 187	-22	-22	-3 432	-2 208
Rohereformi, keskkonnateadlikkuse ja –hariduse edendamine	-16 624	-5 869	1 217	1 217	-15 407	-4 653
Tulemusvaldkond: ELUKESKKOND, LIIKUVUS JA MERENDUS	-876 798	-141 287	-2 757	-2 757	-879 555	-144 044
Elukeskkonna ja ringmajanduse programm						
Ehitusvaldkonna tõhustamine ja digitaliseerimine	-3 472	-101	-5	-5	-3 477	-105
Kestliku ehituse ja kvaliteetse ruumi arendamine	-29 979	-878	13	13	-29 966	-865
Eluasemete kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine	-126 263	-7 933	90	90	-126 172	-7 843
Ringmajanduse korraldamine	-7 151	-4 141	206	206	-6 945	-3 935
Energia- ja ressursitõhustamine	-401	-340	-12	-12	-413	-352
Mere ja vee programm						
Merekeskkonna kaitse tagamine	-2 743	-2 615	36	36	-2 708	-2 580
Vee säästliku kasutamise ja kaitse tagamine	-22 969	-12 194	-1 608	-1 608	-24 577	-13 802
Meremajanduse konkurentsivõime ja veetaristu arendamine	-39 893	-16 615	-53	-53	-39 946	-16 668
Transpordi ja liikuvuse programm						
Raudteetransporditaristu arendamine ja korrashoid	-374 350	-909	-65	-65	-374 415	-974
Õhutransporditaristu arendamine ja korrashoid	-12 572	-9 972	-15	-15	-12 588	-9 988
Teetransporditaristu arendamine ja korrashoid	-201 815	-69 535	1 232	1 232	-200 583	-68 303
Ohutu ja säästliku transpordisüsteemi	-55 190	-16 054	-2 575	-2 575	-57 765	-18 629

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
arendamine						
INVESTEERINGUD	-186 087	-85 961	1 081	1 081	-185 006	-84 880
Riigimaanteede remondi koondprojekt	-76 430	-68 666	1 740	1 740	-74 690	-66 926
Muud investeeringud kokku	-37 343	-17 296	-659	-659	-38 002	-17 955

Valitsemisalade vaheline muudatus

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium suunab **35 215 eurot Kliimaministeeriumi** valitsemisala Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse eelarvesse 82 ametikoha arvuti töökoha teenuse kuludeks. 2024. aastal korraldati ümber ministeeriumite töö. 1. jaanuaril 2025. aastal alustas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas tööd Maa- ja Ruumiamet, kuhu on liitunud riigi erinevate asutuste pakutavad rakenduslikud maa ja ruumiga seotud teenused, kompetentsid ning uued strateegilise ruumiloome ülesanded. Maa- ja Ruumiametile osutab arvuti töökoha teenust Kliimaministeeriumi valitsemisala asutus Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, kes sai ülesande hankida liitunud 82 töökohale tarkvara litsentsid ja arvutitehnika. Ametikohtade järgmiste aastate arvuti töökoha teenuse eelarve tõstetakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalast Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele RES 2026–2029 koostamise käigus.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Eelarve suunatakse kulude ja investeeringute vahel ümber järgmiste suuremate muudatustega:

- **1 000 000 eurot** Transpordiameti Riigimaanteede koondprojekti investeeringute eelarvest suunatakse teede korrashoiu majandamiskulude eelarve puudujäägi katteks. Korrashoiukulude lepingulised kohustused ületavad riigieelarves planeeritud mahtu ning muudatusvajaduse kriitilisus on tingitud RES 2025–2028 tehtud eelarve kärpe otsustest. Investeeringute kokkuvõtte on saavutatud hangete odavnemisest.
- **180 000 eurot** IT investeeringute eelarvest suunatakse IT majandamiskulude eelarvesse. Transpordiameti eelarvet täpsustatakse Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusest Transpordiametisse üle tulevate teenustega. Muudatusega kaetakse teenuste ja serveripargi (EMDE – elektrooniline mereinfosüsteem ja LOIS – lennuohutusinfosüsteem, sealhulgas serveripark Nutanix) ülalhoidmisega kaasnevad püsikulud. Tegemist on ühest asutusest teise üle tulnud eelarve korrigeerimisega vastavalt asutuse IT võimalustele ja lahendustele, millega tagatakse teenuste sujuv toimimine.
- **141 720 eurot** Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse (KEMIT) majandamiskuludest ja investeeringutest suunatakse Transpordiameti (TRAM) investeeringutesse, majandamis- ja tööjõukuludesse. Tegemist on lennuohutusinfosüsteemi (LOIS) eelarvega, mille teenus on liikunud Transpordiametisse alates 2025. aastast. LOIS-i teenuste ületamine otsustati lõplikult alles siis, kui 2025 riigieelarve seaduse eelnõu oli juba esitatud. Tööjõukulud toodi üle seoses ületunud teenuse mahuga, KEMIT vähendab ja TRAM-le lisandub 1 täistööaja ekvivalendi mahus eelarve (1 FTE).
- **100 000 eurot** Kliimaministeeriumi toetustest suunatakse Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse investeeringutesse projekti „Hoonete rekonstrueerimisalase suutlikkuse suurendamine Eesti kliimaeesmärkide saavutamiseks“ (LIFE IP BUILDEST) omafinantseeringuks, et arendada renoveerimisgiidi ja -passi. Projekti käigus uuendatakse ja

viiakse ellu Eesti hoonete rekonstrueerimise pikaajalise strateegia eesmärgid ning tegeletakse rohepöördega hoonete energiatõhususe ja kliimakindluse vaates.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes)

Korrigeerimistega täpsustatakse kulude jaotust riigieelarve programmi tegevuste tasandil. Finantstehnilised muudatusvajadused on tingitud kulumudeli jaotus- ja suunamisreeglite korrigeerimisest, mille tulemusel toimuvad muudatused ka programmitegevuste vahel. Lisaks on muutunud valuutakursid mõjutanud liikmemaksude eelarvet, mis toob kaasa tegevuspõhise eelarve jaotuse muutuse programmi tegevuste vahel. Toetuste eelarvet on hinnatud ja uuendatud prognoosi vastavalt tekkepõhiste kuludele, mistõttu osad kulud nihkuvad tulevikku ning ajutiselt tekkinud jäägi arvelt kaetakse kriitilisi kohustusi. Suuremad valitsemisalasisesed muudatused kuludes:

- **535 000 eurot** suunatakse toetuste eelarvest Ida-Viru objektide majandamiskuludesse. Kliimaministerium vastutab Kohtla-Järve, Kiviõli ja Kukruse alade riigimaal asuvate suletud tööstusjäätmete prügilate järelehoolduse eest, et tagada objektide keskkonnaohutus, kuna eksisteerib isesüttimisoht. Kohtla-Järve prügilaga seotud riigimaade osas käivad läbirääkimised nende maade võõrandamiseks Viru Keemia Grupile. Kuna võõrandamist ei ole toimunud, siis on ka 2025. aastal Kliimaministeriumil kohustused nende objektide hooldamisel.
- **100 000 eurot** suunatakse toetuste eelarvest majandamiskuludesse kohustuslike ja eelhindangu keskkonnamõjude hindamise (KMH) künniste analüüsi tellimiseks, et tagada terviklikult kõikide tegevuste kohustuslike ja eelhindangu KMH künniste ajakohastamine. 2025. aastal tellitakse taastuvenergeetika-alaste tegevuste kohustuslike ja eelhindangu KMH künniste analüüs, mille rahastus kaetakse välisvahenditest (RePower), mis aga ei kata kõiki tegevusi. Seetõttu on vaja tellida puuduolevatele tegevustele täiendav analüüs. Kohustusliku ja eelhindangu KMH künniste tõstmine on vajalik, et tagada eelhindangute andmise ja KMH-de algatamise toimumine vaid põhjendatud juhtudel – see kiirendab ja efektiivistab haldusmenetluste läbiviimist ning leevendab halduskoormust.
- **100 000 eurot** suunatakse laiendatud tootjavastutuse põhimõtte rakendamise analüüsi teostamiseks farmaatsiatoodetest ja hügieenitarvetest pärinevate mikrosaasteainete väljapuhastamiseks reoveest. Uue Euroopa Liidu linnade heitvee direktiivi (UWWTD) kohaselt tuleb suuremate reoveepuhastite reoveest mikrosaasteained välja puhastada. Vajalik on teostada uuring, kuidas rakenduskeem välja hakkab nägema, missugused mikrosaasteained reovees on, kes kannab kulud ja muu taoline.

Valitsemisala-sisene muudatus (investeeringutes)

Transpordiameti sisemise ümbertõstega suunatakse **740 000 eurot** Riigimaanteed koondprojekti investeeringute eelarvest maade soetamise investeeringute eelarve puudujäägi katteks. Maade soetamine on osa teede ehitamiseks vajamineva eelarve kogumahust. Tegelik vajadus selgub lõplikult kujunenud maade soetamise maksumusest. Eelarve on vajalik välisvahendite toel ehitatavate Tallinn – Pärnu - Ikla, Libatse - Nurme ja Päädeva - Konuvere 2 + 2 teelõikude maade soetamiseks. Tegemist on tehnilise eelarve korrigeerimisega. Teede teehoiukava planeeritakse koos maade soetamise eelarvega ja maade soetamise investeeringud on riigieelarves eraldi objektikoodiga.

KULTUURIMINISTERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 9. Kultuuriministeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve	Muudatus	Täpsustatud 2025. aasta
--	--------------------------	----------	-------------------------

	seadus (RT I, 23.12.2024, 14)				eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-336 512	-263 488	-10 038	-4 293	-346 550	-267 781
Tulemusvaldkond: KULTUUR JA SPORT	-317 647	-258 449	-10 012	-4 293	-327 659	-262 741
Kultuuriprogramm						
Kirjanduspoliitika kujundamine ja rakendamine	-10 778	-7 388	-16	-16	-10 794	-7 404
Etenduskunstide poliitika kujundamine ja rakendamine	-43 828	-40 001	-5 899	-35	-49 727	-40 036
Meediapoliitika kujundamine ja rakendamine	-43 427	-43 427	-4 170	-4 170	-47 596	-47 596
Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine	-50 991	-47 138	-26	-170	-51 017	-47 309
Kultuuri valdkondadeülene arendamine	-30 473	-11 905	208	208	-30 265	-11 697
Spordiprogramm						
Saavutusspordi toetamine ja arendamine	-42 685	-38 458	-110	-110	-42 795	-38 568
Käibemaks	-2 309	0	-26	0	-2 334	0
INVESTEERINGUD	-828	-173	-144	0	-972	-173

Valitsemisala muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarvesse lisandub laia riigikaitse vahendeid **4 292 617 eurot**:

- Kultuuriväärtuste evakueerimise valmisoleku ja kaitse süsteemi tagamiseks **123 000 eurot**. Valmistatakse ette riiklikult prioriteetsete kunstimälestiste ja museaalide evakuaatsiooni, sh koostatakse vajalikud plaanid ja tehakse ettevalmistused (pakkematerjali hankimine jmt);
- Eesti Rahvusringhäälingu (edaspidi ERR) kriisikindluse suurendamiseks **4 169 617 eurot**, sh:
 - ERR-i väljastusseadmed **992 000 eurot**. Hangitakse varuasukohta telepildi väljastusseadmed, et viia tootmine mujale juhul, kui ERR-i peamaja hävineb.
 - ERR-i generaatorid **744 000 eurot**. Televisiooni ja raadio mobiilseks tootmiseks vajalikud ülekandebussid varustatakse mobiilsete generaatoritega.
 - ERR-i raadio kriisilahendus **1 763 000 eurot**. Raadio mobiilseks tootmiseks hangitakse buss, mis sisustatakse stuudio, programmi väljastuse, IT-lahenduste jm tehniliste vahenditega.
 - ERR-i küberturvalisuse suurendamine **670 617 eurot**. Vahetatakse välja ERR-is kasutuses olevad tulemüürid, kaetakse EITS-i eelauditi ja ettevalmistuse protsessi kulud, ehitatakse välja võrgu ja arvutitöökooha monitooringud, lahendatakse küberkaitse alaste ja kriitilise infrastruktuuri auditite (sh Riigikontroll) kriitilised ja olulised leiud.

Valitsemisala-sisene tehniline muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Muudetakse Eesti Rahva Muuseumi eelarve majanduslikku sisu. Näituse erilahendusega vitriinide ja kaarseinte hanke tulemusena selgus, et tegemist on põhivara soetusega. Sellest tulenevalt suunatakse programmi tegevuse *Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine*

majandamiskuludest 144 200 eurot investeringuteks. Näituste erinevate moodulite hinnad selguvad alles hankes, seega ei olnud see eelarve planeerimisel teada.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes)

Kultuuriministeerium teeb valitsemisala siseselt kuludes järgmised muudatused:

- Programmi tegevuse *Etenduskunstide poliitika kujundamine ja rakendamine* **eelarvesse planeeritakse CO₂ meetmest eraldatud toetuse** „Energiasäästlikud valgustuslahendused kultuuriasutustele“ tekkepõhine kulu **5 864 001 eurot**. Meetme eelarve 9 000 000 eurot eraldati Kultuuriministeeriumile 2024. aastal, kuid kulud jagunevad kahe aasta vahel. 2024. aastal kasutati toetusest 3 135 999 eurot ja 2025. aastal on plaanis kasutada 5 864 001 eurot.

Toetuseks eraldatud 9 000 000 eurot jaguneb järgmiselt: era- ja munitsipaaletendusasutustele 2 000 000 eurot ning riigi asutatud sihtasutusena tegutsevatele etendusasutustele, Sihtasutusele Eesti Kontsert ja Rahvusooperile Estonia 7 000 000 eurot.

- Programmi tegevuselt *Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine* suunatakse programmi tegevusele *Kirjanduspoliitika kujundamine ja rakendamine* **15 778 eurot**. Eesti Lastekirjanduse Keskus võtab ajutiselt kasutusse ühe hoidlaruumi Eesti Rahva Muuseumi Narva mnt 177 hoones. Sellega seoses vähendatakse Eesti Rahva Muuseumi Riigi Kinnisvara AS-i üürimakseid ning vastav eelarve suunatakse ümber Eesti Lastekirjanduse Keskusele.
- 2025. aasta remonttööde plaanide korrigeerimisest muudetakse remondifondi vahendite jaotust valitsemisala programmi tegevuste vahel. Programmi tegevuse *Kultuuri valdkondade ülene tugi- ja arendustegevus* eelarvest suunatakse **sihtasutustele remonttöödeks 208 073 eurot**, sealhulgas:
 - Sihtasutusele Ugala Teater 35 000 eurot lava- ja saalialuse ruumi avariiremondiks seoses niiskuse ja pinnavee sisse valgumisega (programmi tegevus *Etenduskunstide poliitika kujundamine ja rakendamine*);
 - Sihtasutusele Narva Muuseum 21 992 eurot energiatarbe vähendamiseks seotud remonttöödeks (programmi tegevus *Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine*);
 - Sihtasutusele Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid 11 581 eurot Iloni Imedemaa automaatse tulekahjusignalsatsiooni puuduste kõrvaldamiseks ja Laikmaa muuseumi korstnapeade uuendamiseks (programmi tegevus *Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine*);
 - Sihtasutusele Eesti Vabaõhumuuseum 29 500 eurot rajatiste ja museaalsete hoonete avariiremondiks (programmi tegevus *Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine*);
 - Sihtasutusele Tehvandi Spordikeskus 110 000 eurot Kääriku spordihoone vahelagede renoveerimiseks (programmi tegevus *Saavutusspordi toetamine ja arendamine*).

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 10. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-1 259 077	-148 427	-117	-117	-1 259 194	-148 544
Tulemusvaldkond: HEAOLU	-985 439	-7 971	-2	-2	-985 441	-7 973
Tööturuprogramm						
Kvaliteetse tööelu tagamine ja areng	-9 449	-4 765	-2	-2	-9 451	-4 768
Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programm						
Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS	-247 281	-124 972	-150	-150	-247 431	-125 122
Teadmussiirde programm						
Ettevõtete arendustegevuse ja innovatsiooni toetamine	-97 376	-72 487	-150	-150	-97 526	-72 637
Tulemusvaldkond: ELUKESKKOND, LIIKUVUS JA MERENDUS	-18 026	-15 483	35	35	-17 991	-15 448
Maa ja ruumiloome programm						
Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine	-2 465	-2 465	17	17	-2 449	-2 448
Maaparanduse poliitika rakendamine	-2 379	-2 379	19	19	-2 361	-2 361
INVESTEERINGUD	-4 861	-1 312	300	300	-4 561	-1 012
FINANTSEERIMISTEHINGUD	-27 363	-61 000	-17 800	-17 800	-45 163	-78 800
Finantseerimistegevuseks antud sihtfinantseerimine	-20 063	-50 000	-17 800	-17 800	-37 863	-67 800

Muudatusega suunatakse 300 000 eurot Rahandusministeeriumile ja 35 215 eurot Kliimaministeeriumile vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisalade vahelised muudatused

Kaitseministeerium suunab **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumisse 150 000 eurot**. Kaitseministeerium otsustas sisemise konkursi tulemusel oma teadus- ja arendustegevuse vahendid kasutada kaitsevaldkonna eelkiirendi-programmi rakendamiseks Tehnopoly ja Tartu Teaduspargi kaudu. Kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil on mõlema sihtasutusega sõlmitud lepingud NATO DIANA eelkiirendi “Defence Business Lab” projekti rahastamiseks, siis annab Kaitseministeerium Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eelarvesse täiendavad vahendid kaitsevaldkonna eelkiirendi-programmi rakendamiseks.

Justiits- ja Digiministeerium suunab **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumisse 2163 eurot** hüvitades Tööinspeksioonile üüri- ja kõrvalkulude maksed alates 01. juuni 2025 aastast. Tööinspeksioon vabastas osa oma ruumidest Pärnu riigimajas, kuhu kolib kriminaalhoolduse Pärnu esindus.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium planeerib Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuselt tagasi laekunud laenukäenduste vahendid **17 800 000 eurot** suunata **finantseerimistehingute tegemiseks AS SmartCap moodustatud lepingulises investeerimisfondis SmartCap Venture Capital Fund**. Riskikapitalifondi mahtu suurendatakse, et stimuleerida tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute tegemist, parandada ettevõtjate ligipääsu riskikapitali investeeringutele ning arendada kapitaliturgu. Samas summas suurendatakse riigile võetavat laenukohustust ja sellega kaasnevat intressikulu Rahandusministeeriumi valitsemisala eelarves.

RAHANDUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 11. Rahandusministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
TULUD	15 200 301	0	280	0	15 200 581	0
Tulu majandustegevusest	869	0	280	0	1 149	0
KULUD	-485 077	-122 172	-894	-252	-485 971	-122 424
Tulemusvaldkond: RIIGIVALITSEMINE	-477 922	-122 172	-894	-252	-478 816	-122 424
Rahatarga riigi programm						
Eelarvepoliitika kujundamine ja elluviimine	-297 895	-5 744	-363	0	-298 258	-5 744
Halduspoliitika programm						
Riigi tugiteenuste pakkumine	-62 169	-39 363	-232	48	-62 401	-39 314
Riikliku statistika tegemine	-12 539	-10 739	-300	-300	-12 839	-11 039
INVESTEERINGUD	-23 392	-12 540	-96	-96	-23 488	-12 636
Muud investeeringud kokku	-2 710	-310	-96	-96	-2 806	-406
FINANTSEERIMISTEHINGUD	709 644	-100 036	17 815	-7 200	727 459	-107 236
Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes	-100 000	-100 000	-7 200	-7 200	-107 200	-107 200
Laenukohustised	819 964	-36	25 015	0	844 979	-36

Valitsemisalade vaheline muudatus

Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeerium suunab **Rahandusministeeriumi** valitsemisalasse Statistikaametile *Halduspoliitika* programmi **300 000** eurot, tegevusele *Riikliku statistika tegemine* taksonoomia keskse halduse vahendi katsetamiskuludeks. Rahastuse abil teostatakse projekt eesmärgiga katsetada taksonoomiate koosloomet, uuendamist ning tagasiside haldust. Raha vastava projekti arendamiseks on algselt kinnitatud Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeeriumi Teadus- ja arendustegevuse 1% eelarvesse, kuid taksonoomia keskse halduse eest vastutab Statistikaamet.

Sotsiaalministeerium suunab **Rahandusministeeriumi** valitsemisalasse Riigi Tugiteenuste Keskusele *Halduspoliitika* programmi **47 802** eurot, tegevusele *Riigi tugiteenuste pakkumine* järgmiste toetuste menetlemise tööjõukuludeks:

- “Õdede põhiõppe praktika juhendamise toetamine”;
- „Harvikaigustega laste ravi ja lapseas alanud ravi toetamine“.

Riigi Tugiteenuste Keskus on siseriiklike toetusmeetmete rakendaja. Sotsiaalministeeriumi vastavate toetusmeetmete eelarvet vähendatakse menetlemiskulude võrra.

Valitsemisala-sisene muudatus (tuludes ja kuludes)

Rahandusministeerium lisab eelnõusse Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse 2025. aastal majandustegevusest saadava tulu **280 000** eurot. Tulu laekub valitsusportaali majutus- ja haldusteenuse

osutamise, reklaami- ja müügitulu haldamise ning X-tee liidest arendustega seotud lepingutest. Laekunud tulu kasutatakse samas summas nimetatud teenuste osutamisega seotud tööjõu- ja majandamiskuludeks programmis *Halduspoliitika*, tegevus *Riigi tugiteenuste pakkumine*.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Eelnõuga suureneb Rahandusministeeriumi *Rahatarga riigi* programm, tegevus *eelarve poliitika kujundamine ja elluviimine* **362 500** eurot seoses riigi laenukohustuste suurendamisest tulenevatest intressikuludest. Riigi laenukohustused kasvavad eelnõuga lisanduvate Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumi finantseerimistingute tõttu.

Muudatusega suunatakse vahendeid kulude ja investeeringute vahel ümber *Halduspoliitika* programmi(st), tegevus *Riigi tugiteenuste pakkumine*:

- Rahandusministeeriumi ühisosakonna kuludest suunatakse **196 200** eurot investeeringutesse ümberehitustöödeks Pärnu ja Jõgeva riigimajades seoses rentnike vahetumisega ning Ühishoones. Soodsa elektri hinna ja sooja talve tõttu on I kvartali kulud osutunud planeeritud väiksemaks.
- Riigi Tugiteenuste Keskus suunab **100 000** eurot investeeringutest kuludesse seoses taaste ja vastupidavusrahastu (RRF) rakenduskulude planeeritud väiksema IT arenduste mahu vajadusega. RRFi toetuse abikõlblikkuse periood lõpeb 2026. aastal, millega kaasneb RTK-l kui RRFi koordineerival asutusel suurem töökoormus. Tulenevalt toetuse tingimuste muudatustest rakendamise keskel on koormus kasvanud eelkõige kontrollitegevustes. Eelarve muutmine on vajalik, kuna 2025. aastaks planeeritud rakenduskulude eelarvest ei piisa asutuse ülesannete täitmiseks.

Valitsemisala-sisene muudatus (finantseerimistingutes)

Eelnõuga suurenevad Rahandusministeeriumi finantseerimistingud:

- Riigi laenukohustused suurenevad **25 015 000 eurot** seoses Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumi finantseerimistingute suurendamisega. Täpsemad selgitused on vastavate ministeeriumite finantseerimistingute muudatuste juures.
- Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes suureneb **7 200 000 eurot** Eesti Energia aktisakapitali suurendamiseks, mis on mõeldud täiendavateks investeeringuteks (sh gaasielektijaam). Rahandusministeeriumi eelarvesse on 2025. aasta alguses seaduses kavandatud samaks eesmärgiks 100 000 000 eurot. Sellest muudeti sihtotstarvet 7 200 000 euro ulatuses, riigi poolt asutatava lõhkeainet RDX tootva äriühingu aktsiakapitali sissemaksiks. Sissemaksest kaetakse nii insenertehnilise projekti tellimine kui ka esialgsed tegevuskulud. Hinnanguliselt läheb insenertehnilise projekti tegemiseks ligikaudu aasta. Paralleelselt käib tegevus strateegilise investori kaasamiseks.

Selleks, et äriühingu asutamisega edasi liikuda võimalikult kiiresti muudeti finantseerimistingute algset sihtotstarvet. Samas on vaja Eesti Energiale tagada jätkuvalt alguses eelarves kavandatud investeeringud.

REGIONAAL- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Valitsemisala-sisene muudatus

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalasse luuakse uus asutus Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Infotehnoloogia Keskus. Uue asutuse loomisega tõstetakse olemasolevaid eelarveid ringi ja sellega seondult muutub 2025. aasta riigieelarve seaduse lisa administratiivne liigendus.

SISEMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 12. Siseministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
TULUD	87 759	0	26 040	0	113 799	0
Saadud toetused	30 541	0	24 336	0	54 877	0
Tulu majandustegevusest	2 987	0	1 704	0	4 691	0
KULUD	-551 525	-463 198	-31 339	-26 525	-582 864	-489 722
Tulemusvaldkond: SISETURVALISUS	-505 313	-447 854	-29 892	-26 525	-535 205	-474 379
Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm						
Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine	-8 490	-7 283	-40	-17	-8 530	-7 300
Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine	-8 345	-8 166	-34	-10	-8 379	-8 176
Turvalise keskkonna kujundamine	-22 316	-21 374	-139	-56	-22 454	-21 429
Kiire ja asjatundliku abi programm						
Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine	-8 703	-8 351	-164	-10	-8 867	-8 361
Avaliku korra tagamine	-76 997	-73 429	-1 132	-877	-78 129	-74 306
Demineerimine	-6 032	-5 588	-38	0	-6 070	-5 588
Päästmine maismaal ja siseveekogudel	-78 399	-74 177	-310	-216	-78 709	-74 393
Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas	-16 652	-12 301	-318	-259	-16 969	-12 560
Süüteomenetlus	-38 499	-36 744	-449	-351	-38 948	-37 095
Kindla sisejulgeoleku programm						
Põhiseadusliku korra tagamine	-57 541	-57 117	-24 120	-24 104	-81 661	-81 221
Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus	-42 780	-37 164	-228	-254	-43 007	-37 419
Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine	-10 742	-10 097	-234	-152	-10 976	-10 249
Piirihaldus	-61 590	-41 678	-479	-355	-62 069	-42 033
Eesti arengut toetava kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika programm						
Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine	-10 813	-7 714	-81	0	-10 894	-7 714
Migratsioonijärelevalve	-7 705	-6 295	-400	-35	-8 105	-6 330
Isikute tõsikindl tuvastamine ja dokumentide väljaandmine	-18 586	-12 082	-213	-195	-18 798	-12 277

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
Targa ja innovaatilise siseturvalisuse programm						
Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias	-26 309	-23 804	-669	957	-26 978	-22 847
Sisekaitseakadeemia teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus	-2 991	-2 981	-259	-1	-3 250	-2 981
IKT-teenuste pakkumine SIMi valitsemisalast väljapoole	-1 824	-1 509	-588	-588	-2 411	-2 097
Tulemusvaldkond: SIDUS ÜHISKOND	-17 391	-15 343	-355	0	-17 745	-15 343
Kogukondliku Eesti programm						
Kogukondliku arengu toetamine	-4 215	-3 394	-0,427	0	-4 216	-3 394
Usuvabaduse tagamine	-764	-762	-0,211	0	-765	-762
Nutika rahvastikuarvestuse programm						
Rahvastikuregistri andmekvaliteedi tõstmine	-4 079	-3 446	-192	0	-4 272	-3 446
Rahvastikuregistri kasutusmugavuse parandamine	-3 401	-2 811	-161	0	-3 563	-2 811
Käibemaks	-28 821	0	-1 092	0	-29 913	0
INVESTEERINGUD	-54 082	-33 073	-29 876	-2 604	-83 958	-35 676
Transpordivahendid	-13 495	-9 929	-17 501	0	-30 996	-9 929
Muud investeeringud kokku	-29 783	-23 144	-6 770	-2 604	-36 553	-25 747
Käibemaks	-10 804	0	-5 604	0	-16 408	0

Valitsemisala muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Siseministeriumi valitsemisala eelarvesse lisandub **laia riigikaitse vahendeid 30 150 000 eurot**, sh:

- Vastuluure tugevdamine 24 000 000 eurot.
- Siseministeriumi valitsemisala küberkaitse 2 700 000 eurot. Vahetatakse välja krüptoseade ning uuendatakse servereid ja võrguseadmeid.
- CBRN 400 000 eurot. Kriisideks valmisoleku tagamiseks hangitakse töö- ja kaitsevahendeid, IKT vahendeid ning viiakse läbi erialased koolitused suurendamaks valmisolekut katastroofiohvrite tuvastamiseks ja keemia-, bioloogilistes, radioloogilistes ja tuumaohudes tegutsemiseks.
- Mobiilse hädaabiteenuse pakkumine 150 000 eurot. Tugevdatakse Häirekeskuse valmisolekut asuda tööle varuasukohas.
- Kriisijuhtimise infosüsteemi SITREP arendus 300 000 eurot. Suurendatakse Siseministeriumi valitsemisala taktikalise olukorrateadlikkuse tööriista SitRep suutlikkust suurema hulga kasutajate hõlmamiseks.
- Operatiivraadioside terminalide soetamine 1 400 000 eurot. Hangitakse juurde käsiterminale ja autotermine, et luua riigikaitse varu alternatiivside pidamiseks.
- Idapiiri tehnika 400 000 eurot. Luuakse PPA-le suurematesse piiripunktidesse võime objektikaitse vahendite (nt betoonplokid) kiireks liigutamiseks ja iseseisvaks paigaldamiseks.
- Ehitusregistri arendus 100 000 eurot. Varjumise korraldamiseks luuakse võimalus eristada ehitusregistris hooneid, milles asub varjend, ning kajastada varjendite teavet laiemalt.
- PPA täiendav relvastus 700 000 eurot. Hangitakse tugirelvast ja püstoleid, luuakse varu riigikaitseks kriisiks.

Valitsemisalade vaheline muudatus

Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelistest vahenditest suunatakse Siseministeriumi eelarvesse ABISe (automaatse biomeetrilise identifitseerimissüsteemi) 2025. aasta ülalpidamiskulud **1 220 308 eurot**. ABISe esialgne rahastamise otsus tehti 2017. aastal. Kuna tegemist oli pikaajalise uue ja suure arendusprojektiga, mille kohta polnud teada vahendite täpne vajadus aastate lõikes, siis planeeriti kogu projekti eelarve (sh nii arendus- kui ka ülalpidamiskulud) püsivalt Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbeliste vahendite koosseisu. Praeguseks on arendused valmis ja ABISe ülalpidamiskulude maht selgunud. Seetõttu puudub vajadus edaspidi eelarvet Vabariigi Valitsuse reservis hoida ning vahendid tõstetakse ümber Siseministeriumi valitsemisala eelarvesse.

Valitsemisala-sisene muudatus (tuludes, kuludes ja investeeringutes)

Siseministeriumi valitsemisala planeerib eelarvesse erinevad tuludest sõltuvad eelarved, mis polnud 2025. aasta riigieelarve koostamisel veel teada. **Kokku lisatakse eelarvesse 26 039 852 eurot tulusid ja 30 610 621 eurot kulusid ning investeeringuid, sealhulgas on 4 570 769 eurot planeeritud riiklikuks kaasfinantseeringuks**, millega on vastavate välisfondide planeerimisel varasemalt arvestatud, kuid polnud teada täpne vahendite kasutamise periood. Planeeritavate toetuste hulgas on näiteks Euroopa Komisjoni otsetoetused, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfond toetused, Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (BMVI), Sisejulgeolekufondi (ISF), Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (AMIF) toetused ning lisaks mitmed majandustegevusest saadava tulu arvelt tehtavad projektid.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Siseministerium vähendab valitsemisala eelarvet **2 241 900 eurot** (sh kulusid 969 016 eurot ja investeeringuid 1 272 884 eurot). Samas mahus suureneb riigieelarve seaduses mitte kajastatud Riigi Kinnisvara ASi eelarvepositsioon Sisekaitseakadeemia kinnisvaraarendusteks. Siseministeriumi valitsemisalas oli eelarve kavandatud toimepidevuse tõstmiseks ja väljaõppetingimuste parandamiseks. Tööde teostajaks on Riigi Kinnisvara AS. Samuti tehakse töid Riigi Kinnisvara AS omandis oleva kinnisvaraga, mistõttu on otstarbekas kõik nendeks töödeks planeeritud vahendid suunata Riigi Kinnisvara AS eelarvepositsiooni. Muudatusega ei muudeta kulutuste sisu.

SOTSIAALMINISTERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 13. Sotsiaalministeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-7 469 699	-197 436	-3 314	-3 314	-7 473 014	-200 751
Tulemusvaldkond: HEAOLU	-5 016 692	-123 821	-333	-333	-5 017 024	-124 153
Tööturuprogramm						
Tööhõive toetamine ja areng	-352	-306	-41	-41	-392	-346

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
Kvaliteetse tööelu tagamine ja areng	-14 754	-1 340	-39	-39	-14 793	-1 379
Vanemaealiste programm						
Pensionisüsteemi kujundamine ja hüvitiste maksmine	-3 838 227	-6 458	-33	-33	-3 838 261	-6 491
Sotsiaalhoolekande programm						
Pikaajalise hoolduse poliitika kujundamine, KOV võimestamine	-16 227	-4 072	-28	-28	-16 255	-4 100
Hoolekande kättesaadavuse tagamine ja toimetuleku toetamine	-152 140	-67 368	-51	-51	-152 191	-67 419
Laste ja perede programm						
Hüvitised ja toetused lastele ning peredele	-936 246	-3 939	-47	-47	-936 293	-3 987
Abivajavaid lapsi ja peresid toetavad teenused	-36 720	-27 727	-93	-93	-36 813	-27 820
Lapsi ja peresid toetavate meetmete arendamine ja pakkumine	-4 096	-2 169	-54	-54	-4 150	-2 223
Laste ja perede ning ohvriabi valdkonna arendamine	-7 684	-3 321	129	129	-7 555	-3 193
Teenused ohvritele ja vägivallatsejatele	-9 080	-6 923	-75	-75	-9 155	-6 998
Tulemusvaldkond: TERVIS	-2 444 877	-73 615	-2 982	-2 982	-2 447 859	-76 597
Tervist toetava keskkonna programm						
Tervist toetava ja parendava keskkonna kujundamine	-1 432	-969	103	103	-1 329	-866
Vee, õhu, müra ja kiirgusega seotud terviseriskid	-2 967	-2 422	-128	-128	-3 095	-2 550
Kemikaalide ohutus ja riskide vähendamine	-1 720	-1 581	-18	-18	-1 738	-1 599
Toodete ja teenuste ohutus ning riskide vähendamine	-5 027	-3 034	-98	-98	-5 125	-3 133
Tervist toetavate valikute programm						
Terviseriskide ennetamise ja tervise edendamise korraldamine	-8 346	-6 133	-73	-73	-8 419	-6 206
Vaimse tervise edendamine	-2 132	-2 070	251	251	-1 881	-1 819
Inimkeskse tervishoiu programm						
Inimkeskse tervishoiu valdkonna arendamine	-2 787	-2 484	19	19	-2 769	-2 466
Inimeste terviseharitus ja põhiõiguste kaitse	-16 053	-3 424	-585	-585	-16 638	-4 009
Personali võimekus, juhtimine ja vastutus	-6 941	-5 441	8	8	-6 933	-5 433
Tervishoiuteenuste mudelite ümberkujundamine	-23 168	-7 682	-1 931	-1 931	-25 099	-9 614
Tervisesüsteemi kvaliteet ja patsiendihutus	-4 551	-4 004	105	105	-4 446	-3 898
Tervise ebavõrdsuse vähendamine ja ravikindlustuse tagamine	-2 342 268	-14 706	-450	-450	-2 342 717	-15 156
Ravimite ja meditsiiniseadmete valdkonna arendamine	-907	-876	-147	-147	-1 055	-1 023
Ravimite, verepreparaatide ja meditsiiniseadmete kättesaadavus	-10 596	-3 531	18	18	-10 578	-3 513
Nakkushaiguste leviku tõkestamine (vaksineerimine, AMR)	-3 649	-3 115	-55	-55	-3 704	-3 169
INVESTEERINGUD	-11 758	-5 502	1 392	1 392	-10 367	-4 111
FINANTSEERIMISTEHINGUD	0	0	-15	-15	-15	-15
Osalused avaliku sektori ja	0	0	-15	-15	-15	-15

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
sidusüksustes						

Muudatusega suunatakse 47 802 eurot Rahandusministeeriumile, vt täpsemalt selgitust vastava valitsemisala valitsemisalade vaheliste muudatuste juures.

Valitsemisala muudatus (kuludes)

Sotsiaalministeeriumi valitsemisala eelarvesse suunatakse **1 957 195 eurot**, et rahastada laia riigikaitse investeeringuid järgnevalt:

- Pärnu haigla taristu ümberehituseks 823 870 eurot, et tagada meditsiiniteenuste katkematu ja autonoomne toimimine kriisis (sh sõjaline kriis). Taristu alusrahatise ehituse eeltöö on vajalik selleks, et elektrigeneraatorite ja hapnikukontsentraatorite soetamisel oleks need võimalik autonoomselt töös hoida.
- Mobiilsete hapnikukontsentraatorite soetamiseks kiirabile (neli seadet) 1 063 325 eurot, et tagada autonoomne hapnikutootmise võimekus ning piisav varu kriisis.
- Verekogumise tarvikute soetamiseks seitsmepäevase verevaru loomiseks (350 ühikut päevas) 70 000 eurot, et tagada valmisolek ravida raskelt haavatud kannatanuid. Varu võetakse kasutusele kriisiolukorras.

Valitsemisalade vaheline muudatus

Sotsiaalministeeriumi valitsemisala eelarvesse suunatakse **Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisalast 13 461 eurot** hüvitades Sotsiaalkindlustusametile üüri- ja kõrvalkulude maksed alates 01.06.2025. Vastavalt riigimajade üürnike vahelisele kokkuleppele kannab riigimajaga liituja vabastatud ruumide eest hüvitise asutuse eelarvesse, kes ruumid vabastas. Vanglate kriminaalhoolduse Pärnu esindus alustab Pärnu riigimajas hiljemalt 01.06.2025.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Muudatusega suunatakse **investeeringutest kuludesse 1 391 587 eurot** sh tööjõukuludesse **717 303 eurot**, majandamiskuludesse **674 284 eurot**. Muudatustega ei muutu kavandatud tegevuste eesmärktervise valdkonna infosüsteemide toimepidevuse tagamine. Vajalik on tagada kriitilise tähtsusega infosüsteemide toimepidevuse väikearenduste jätkamine ning andmehalduse ja andmeladude haldamised. Lisaks on selgunud suurem vajadus infoturbe võimestamiseks. Eelarves on väikearendused seni kajastatud investeeringutena. Praktikas on selgunud, et nende maksumus jääb alla kapitaliseerimise piirmäära, mistõttu tuleb vahendid suunata ümber majandamiskuludesse. Lisaks on vajalik projektide elluviimiseks hoida personali võimekust.

Valitsemisala-sisene muudatus (kuludes)

Valitsemisala siseselt suunatakse kulusid ümber asutuste siseselt ja vaheliselt, mis mõjutab programmegevuste eelarveid:

- **Sotsiaalministeerium** suunab tööjõukuludest **21 200 eurot Sotsiaalkindlustusametile** tööjõukuludeks (analüütiku 0,5 ametikohta), kuna statistiliste aruannete S- ja H-veebi

rakendustegevused (aruannete ettevalmistamine, aruannete esitajate nõustamine) antakse üle Sotsiaalkindlustusametile.

- **Sotsiaalministeerium** suunab teadus- ja arendus- ning innovatsioonitegevuse vahenditest **54 400 eurot Tervise Arengu Instituudile** projekti „Objektiivsete mõõtmistega kehalise aktiivsuse, une ja vaimse tervise uuringu“ läbiviimiseks. 2025. aasta riigieelarve koostamisel planeeriti kogu teadus- ja arenduse- ning innovatsioonitegevuse vahendid Sotsiaalministeeriumi eelarvesse, mis projektide selgumisel suunatakse ümber.
- **Sotsiaalministeerium** täpsustab asutuse siseselt kulude jaotust majandusliku sisu järgi, mis mõjutab programmegevuste eelarveid:
 - **585 000 eurot** suunatakse toetuseks Tallinna ühendhaigla ASile. Sotsiaalministeerium toetab haigla asutamisega seotud tegevusi, enne kui haigla hakkab pakkuma tervishoiuteenuseid (planeeritud alates 2026. aastast). Sotsiaalministeerium on üle vaadanud tegevuskulude (lähetuse, ürituse ja muude tegevuskulude) eelarved ning on leitud võimalusi kokkuhoiuks. Vähendatakse ka toetust Tervisekassale.
 - **57 933 eurot** suunatakse majandamiskuludeks, et korraldada Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) võrgustiku raames töajõupoliitika seminar ning katta lähetuskulude kallinemised. Kulused on võimalik ümber tõsta, kuna otsustati lõpetada toetus ÜRO vananemise töögrupile ning rahvusvahelisele toitumisteemalisele teadusvõrgustikule ning töajõukuludes vähendatakse erisoodustus kuludeks planeeritud eelarvet.
- **Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse** eelarve tehniline muudatus kuluarvestuses, kuna Terviseametist antakse üle teenused Ravimiametile, mis mõjutab kulude jaotust programmegevuste vahel.

Valitsemisala-sisene muudatus (finantseerimistingutes)

Eelnõuga lisandub **Sotsiaalministeeriumi** eelarvesse **finantseerimistinguteks 15 000 eurot** Tallinna ühendhaigla AS aktsiakapitali sissemakseteks. Tallinna ühendhaigla AS luuakse Tallinnas nelja haigla baasil. Uus haigla äriühing soovitakse asutada miinimumkapitaliga, osaluste jaotusel on riik 60% ja Tallinna linn 40%.

VÄLISMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tabel 14. Välisministeeriumi valitsemisala, tuhat eurot

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
KULUD	-118 611	-100 846	-124	-100	-118 735	-100 946
Tulemusvaldkond: VÄLISPOLIITIKA	-117 710	-100 846	-100	-100	-117 810	-100 946
Välispoliitika programm						
Eesti julgeolekukeskkonna tugevdamine	-25 810	-23 752	-25	-25	-25 835	-23 777

	2025. aasta riigieelarve seadus (RT I, 23.12.2024, 14)		Muudatus		Täpsustatud 2025. aasta eelarve	
	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid	Eelarve kokku	Sealhulgas piirmääraga vahendid
Eesti välispoliitiline osalus globaalsetes teemades	-20 418	-18 360	-25	-25	-20 443	-18 385
Juriidiliste, konsulaar-, sanktsiooni- ja strateegilise kauba küsimuste lahendamine	-20 191	-18 107	-25	-25	-20 216	-18 132
Eesti välismajandushuvide edendamine ja kaitse	-19 795	-10 161	-13	-13	-19 808	-10 174
Arengukoostöö ja humanitaarabi koordineerimine	-31 494	-30 465	-13	-13	-31 507	-30 478
Käibemaks	-902	0	-24	0	-926	0
INVESTEERINGUD	-9 702	-6 272	-2 288	-1 845	-11 990	-8 117
<i>sh käibemaks</i>	<i>-102</i>	<i>0</i>	<i>-443</i>	<i>0</i>	<i>-545</i>	<i>0</i>

Valitsemisala muudatus (kuludes ja investeeringutes)

Välisministeeriumi valitsemisala eelarvesse lisandub **laia riigikaitse vahendeid 1 945 000 eurot** Brüsselisse digilahenduste teise öla loomiseks. Infosüsteemide majutamine ja varundamine viiakse Brüsselisse selliselt, et ühenduse katkemisel Tallinnaga jätkub välisesinduste töö ja side tõrgeteta. Projekti esimene juba rahastatud osa on luua NATO sidesüsteemid võtmetähtsusega pealinnades asuvates välisesindustes.

II RIIGI 2025. AASTA LISAEELARVE SEADUSE EELNÕU TEKSTIPARAGRAHVIDE SELGITUSED

§ 1. Riigieelarve vahendid (tuhandetes eurodes)

(3) Lisaeelarve kulude täiendav liigendus riigieelarve seaduse § 26 lõigete 5¹ ja 5² alusel on esitatud käesoleva seaduse lisas.

Esitatakse 2025. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu kulude täiendav liigendus asutuste ja majandusliku lõikes.

§ 2. Lisaeelarve vahendite eristamine

Eelnõu §-ga 2 nähakse ette lisaeelarvega eraldatud laia riigikaitse vahendite eristamiseks vajalikud arvestusobjektid.

Arvestusobjektide kasutuselevõtt võimaldab piirmääruga vahendeid eristada muudest riigieelarve piirmääruga vahenditest kõikides eelarve ja finantsarvestuse infosüsteemides, sh on lihtsasti eristatav ja lisaeelarve täitmine. Lisaks vahendite arvestuse täpsusele võimaldab kindla arvestusobjekti kasutamine piirata ka vahendite ülekandmist.

§ 3. 2025. aasta riigieelarve seaduse muutmine

2025. aasta riigieelarve seaduse tekstiparagrahvides tehtavate muudatuste selgitused:

1) asendada § 2 lõike 6 punktis 3 arv „947” arvuga „937”.

Muudatuse selgitus:

2025. a riigieelarve seaduse § 2 lõike 6 punktis 3 toodud üksi elava pensionäri toetuse saamise aluseks on pensioni määr, millest väiksema pensioni korral makstakse pensionäritoetust.

2024. a augustis näitas Statistikaamet 2024. aasta II kvartali keskmiseks vanaduspensioniks 788,8 eurot ja 1,2-kordne piir sellest arvatult oli 974 eurot. Selline määr on kinnitatud 2025. aasta riigieelarve seaduses. Selgus, et Sotsiaalkindlustusameti poolt esitatud andmete metoodika oli ebatäpne ning andmete korrigeerimise järel Statistikaamet parandas 2024. aasta II kvartali vanaduspensionide suurust. Selle alusel uus II kvartali keskmine vanaduspension on 781,3 eurot, mis teeb pensionäritoetuse määraks 937 eurot. Kuna keskmine vanaduspension muutus väiksemaks, siis langeb pensionäritoetuse määr ning õigus üksi elava pensionäri toetusele on väiksemal arvul inimestel. Päringu kohaselt jääb 937 ja 947-eurose pensioni vahele 1300 isikut.

2) asendada § 3 lõikes 2 arv “495 362 000” arvuga “496 585 000”.

Muudatuse selgitus:

Muudatus on seotud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) § 3 ja § 7-ga, kus riigieelarvest eraldatakse valdadele ja linnadele munitsipaalkoolide kulude katmiseks toetust Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) 10.11.2024. aasta õpilaste arvu alusel.

Täiendavalt antakse 1 223 000 eurot kohalike omavalitsustele toetusfondi üldhariduskoolide toetuseks seoses tõhustatud ja eritoe õpilaste arvu täpsustumisega.

Tegevuskulu toetus on mõeldud katma tõhustatud ja erituge vajavate õpilaste õppetöö läbiviimisega seotud kulu, sh tugiteenuste võimaldamine, spetsiifilised sihtrühma kesksed koolitused kooli personalile, kohandatud õppematerjalid, -vahendid, -keskkond jms.

3) asendada § 6 lõikes 1 arv “765 662” arvuga “785 662 ja arv “4 307 505” arvuga “1 206 880”.

Muudatuse selgitus:

2025 aasta riigieelarvet koostades on ekslikult jäänud muutmata tekstiparagrahv 6 lõikes 1 oleva arenguseire keskuse eelarve summa, mida korrigeeriti 2025. aasta riigieelarve eelnõu menetluse käigus Riigikogus 2024. aastal. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) suunas III lugemisel Riigikogu eelarvesse arenguseire keskusele 20 000 eurot projektipõhiseks uuringuks, et luua tingimused Eesti majanduse konkurentsivõime kasvuks ning tasakaalustatud ja jätkusuutlikuks arenguks. Arenguseire keskuse tegevuse eesmärk on otseselt seotud konkurentsivõime eksperdikogu tööga ning nad on huvitatud, et tekiks järjepidevus konkurentsivõime uurimisel. Tegemist on projektipõhise tegevusega, mida rahastatakse MKMi ja Riigikogu eelarvetest. MKM teeb teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni uuringuid kavandatud vähem.

Riigikogu Kantselei suunab Justiits- ja Digiministeeriumi eelarvesse 3 100 625 eurot, et tagada m-valimiste jätkusuutlikkus, parendada e-hääletuse infosüsteemi, tagada valimiste infotehnoloogiline tugi ja turvaline e-valimisprotsess. Arendatakse edasi valimiste infosüsteemi (VIS 3) integreerides seda elektroonilise hääletussüsteemiga. 2023. aastast on planeeritud Riigikogu Kantselei eelarvesse täiendavad vahendid valimistega seotud tegevusteks, et tagada valimiste tehnoloogiline võimekus. Muudatusega väheneb riigi valimisteenistuse eelarve 4 307 5050 eurolt 1 206 880 eurole.

5) **paragrahvis 13** antakse Kaitseministeeriumile või tema valitsemisala asutusele luba osaleda Tapa valla spordi- ja vabaajakeskuse ehituse kontsessioonilepingu sõlmimises.

Lõikes 1 sätestatakse, et kolmepoolne kontsessioonileping sõlmitakse koos Tapa vallaga Tapa valla spordi- ja vabaajakeskuse ehituse kontsessiooni hanke võitjaga spordikeskuse teenuste ostmiseks. Spordikeskuse teenuseid on kavandatud osta Kaitseväe Tapa linnaku ajateenijate, tegevvälaste ja töötajate sportimise mitmekesistamiseks, treeninguteks ja taastusraviks ning Tapal paiknevatele liitlaste üksuste treeninguteks, taastusraviks ja vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamiseks.

Lõikes 2 sätestatakse lepingu kehtivusaeg. Kontsessioonilepingu eeldatav tähtaeg on 23 aastat selle sõlmimisest arvates. Kavandatav kontsessioonileping näeb ette, et ehitise lõpliku valmimise ning teenuste osutamise alguse tähtaeg on hiljemalt 30 kuud hoonestusõiguse seadmise asjaõiguslepingu sõlmimisest Tapa vallaga. Kuna objekti alles asutakse projekteerima ja ehitama, siis on loa andmisel arvestatud, et hoonestusõiguse seadmise asjaõiguslepingu sõlmimisel võivad tekkida ettenägematud asjaolud, mis võivad nõuda pikemat tähtaega kui üksnes keskuse projekteerimise ja ehitamise ning selle valmimise järgne teenuste tarbimise kohustuse aeg. Kontsessioonilepinguga võetav teenuste ostmise kohustus võib olla kuni 20 aastat spordi- ja vabaajakeskuse teenuste osutamise algusest.

Lõikes 3 on sätestatud kontsessioonilepingust riigile tulenev kohustuste võtmise ulatus. Kontsessioonilepinguga võtab Kaitseministeeriumi valitsemisala kohustuse tarbida osutatavaid teenuseid 500 000 euro eest aastas 20 aastat teenuste osutamise algusest arvates, ning aastatasu indekseeritakse iga-aastaselt vastavalt tarbijahinnaindeksi mõjule. Nimetatud summad ei käsitle kontsessioonilepinguga Tapa vallale kaasnevate kohustuste võtmist. Kõik summad on ilma käibemaksuta. Kaitseministeeriumi valitsemisala vajadus osta teenuseid 500 000 euro eest aastas põhineb prognoosil, mis võtab arvesse Tapal paiknevate erinevate Kaitseväe ja liitlaste üksuste arvu, üksuste prognoositavate ujumistundide arvu ja muude teenuste vajadust ning eeldatavat teenuste maksumust. Kaitseministeeriumi kohustus tarbida osutatavaid teenuseid 20 aastat teenuste osutamise algusest arvates tagab pakkujate huvi kontsessioonihankes osaleda, kuna eelnimetatud periood tagab

eeldatavalt investeeringu tasuvuse, sh arvesse võttes ka teiste tarbijate oodatavat ostumahtu, mis omakorda moodustab eeldatavalt enamuse kogukäibest.

Lõikes 4 on välja toodud, et Kaitseministeeriumi valitsemisala asutusel on õigus võtta lisaks lõikes 3 märgitule täiendavaid rahalisi kohustusi ja selliste kohustuste võtmisel tuleb lähtuda riigieelarve seaduse § 60 lõigetest 4 ja 5, kuna osutatavate teenuste hind võib kontsessioonilepingu kehtivuse ajal muutuda ja hinnamuutust ei ole võimalik käesoleval ajahetkel prognoosida.

6) asendada § 12. lause osa “Justiits- ja Digiministeerium, Kliimaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Regionaal- ja Põllumajandusministeerium” lausega “Justiits- ja Digiministeerium, Kliimaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning Sotsiaalministeerium”.

Muudatuse selgitus:

Asutuste loetelusse lisatakse Sotsiaalministeeriumi, mis jäi ekslikult ümberstruktureeritavate valitsemisalade loetelust välja.

§ 4. Seaduse rakendamine

Käesoleva seaduse § 3 punkti 4 rakendatakse tagasiulatuvalt 2025. aasta 1. jaanuarist.

Algatab Vabariigi Valitsus 19. mail 2025. a

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson

Valitsuse nõunik